អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា
នៃសាកលវិទ្យាល័យបញ្ញាសាស្ត្រកម្ពុជា

រៀបរៀងដោយ

ខ្ញុំព្រះករុណាខ្ញុំបាទ

កុល ផេង

ព.ស. ២៥៦៤

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

រៀបរៀងដោយ

បណ្ឌិត **គុល ផេង**

សីល សមាធិ បញ្ញា

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

នៃសាកលវិទ្យាល័យបញ្ញាសាស្ត្រកម្ពុជា

ព.ស. ២៥៦៤

ឈ្មោះសៀវភៅ **អាជីវបរិសុទ្ធិសីល**

រៀបរៀងដោយ បណ្ឌិត **កុល ផេង**

ប្រធានពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

នៃសាកលវិទ្យាល័យ

បញ្ញាសាស្ត្រកម្ពុជា

ទីតាំងធ្វើ ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

ការផ្សាយ របស់ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

រក្សាសិទ្ធិ ពុទ្ធិកបណ្ឌិតសភា

កាលបរិច្ឆេទ ថ្ងៃសៅរ៍ ១១ រោច ខែ

ស្រាពណ៍ ឆ្នាំជូត

ទោស័ក ព.ស. ២៥៦៤

ថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា គ.ស.

២០២០

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មាតិកា **ទំព័រ**

ចូឡសីល ២៦.. ២

មជ្ឈិមសីល ១០ .... ៨

មហាសីល មាន ១៥៣ .... ១០

  តិរច្ឆានវិជ្ជា ១៥៣ .... ១០

ពុទ្ធបញ្ញត្តិ ៣៤

កុលទូសកកម្ម ៨ .... ៣៧

បាបធម៌ ៥... ៣៨

អនេសនៈ ២១ .... ៣៩

សូចិមុខីសូត្រ.. ៤៣

សតធម្មជាតក ៤៩

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

អាជីព (ន.) [--ជីប] or *អាជីវ ឬ អាជីវៈ (--ជីវៈ)* *(សំ., បា.)* (អាជីវ, ខ្មែរប្រើផ្លាស់ វ ជា ព > អាជីព) ដំណើរនៅមានជីវិត, ការនៅរស់; ការចិញ្ចឹមជីវិត, ដំណើរធ្វើការរបរចិញ្ចឹមជីវិត : *គាត់មានការលក់ដូរជាអាជីពរបស់គាត់, អ្នករកស៊ីដោយការបំបាត់ប្រវ័ញ្ចន៍ ឈ្មោះថាអ្នកមានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ* (មិច្ឆាជីវៈ) ។

- *អាជីវកម្ម ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត; ការចាត់ចែងធ្វើយកផលពីដំណាំ, ពីឈើព្រៃ, ពីព្រះធរណីជាដើម; ទីដីដែលគេប្រកបធ្វើការយកផលនោះ ៗ* : *ប្រកបអាជីវកម្មខាងឈើព្រៃ ។*

- *អាជីវករ ជនអ្នកប្រកបអាជីវកម្ម ។*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

- *អាជីវបារិសុទ្ធិ* (--ប៉ា--) *សេចក្តីបរិសុទ្ធ ព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិតត្រឹមត្រូវ។*

- ***អាជីវបារិសុទ្ធិសីល*** (--ប៉ា--) *សីលរបស់បព្វជិតអ្នកមានសេចក្តីបរិសុទ្ធព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិតត្រឹមត្រូវ* (*ម. ព. ចតុប្បារិសុទ្ធិសីល* ផង)។

ចូឡសីល ២៦

១. **បាណាតិបាតា បដិវិរតោ** *វៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត*

២. **អទិន្នាទានា បដិវិរតោ** *វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន*

៣. **អាភចារី វិរតោ មេថុនា** *វៀរចាកមេថុនធម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៤. មុសាវាទា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ*

៥. បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា*

៦. ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកផរុសវាចា*

៧. សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកសម្ផប្បលាបៈ*

៨. ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកការធ្វើពីជគាមនិងភូតគាម*

៩. រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា *វៀរលែងបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរលែងបរិភោគក្នុង កាលខុស*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១០. នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាមើលនូវរបាំ និងការស្តាប់នូវចម្រៀង និងភ្លេងប្រគំ ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌*

១១. មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយា ទ្រទ្រង់ប្រដាប់ស្អិតស្អាងរាងកាយដោយផ្កាកម្រង និងគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ*

១២. ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ និងទីដេកទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ*

១៣. ជាតរូបរជតបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលមាសនិងប្រាក់*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៤. អាមកធញ្ញបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលធញ្ញជាតឆៅ

១៥. អាមកមំសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលសាច់ឆៅ

១៦. ឥត្ថិកុមារិកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលស្រីនិងក្មេងស្រី

១៧. ទាសិទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលខ្ញុំស្រីនិងខ្ញុំប្រុស

១៨. អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលពពែនិងចៀម

១៩. កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរ*

ស្រឡះចាកកិរិយាទទួលមាន់និងជ្រូក

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

២០. ហត្ថិគវស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលដំរី គោ សេះ ឈ្មោលញី*

២១. ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាទទួលស្រែនិងចម្ការ*

២២. ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគា បដិ-វិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបនូវទូតកម្មគឺនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្ដាំដល់គ្រហស្ថនិងទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ*

២៣. កយវិក្កយា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកការទិញនិងការលក់*

២៤. តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកការឆបោក ឬបន្លំដោយជញ្ជីង និងឆបោកដោយភាជន៍មាស ឆបោក ដោយរង្វាស់រង្វាល់*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

២៥. ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា បដិ-វិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបនូវអំពើវៀច គឺ ការបង្ខុសបំភាន់ បញ្ឆោតបោកប្រាស បន្លំដោយរបស់ ប្លម*

២៦. ឆេទនវធពន្ធនវិបរាមោសអាលោប-សហសាការា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយា កាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) និងការសម្លាប់ ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យវង្វេងផ្លូវ ប្លន់អ្នកស្រុក កំហែងយកទ្រព្យ ។*

(សុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ ព្រហ្មជាលសូត្រ)

ចូឡសីល ចប់ ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មជ្ឈិមសីល ១០

១. ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាធ្វើពីជគាម និងភូតគាមឲ្យវិនាស*

២. សន្និធិការបរិភោគា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកការបរិភោគវត្ថុដែលសន្សំទុក*

៣. វិសូកទស្សនា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាស្ដាប់ និងការមើលល្បែង ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌*

៤. ជូតប្បមាទដ្ឋានានុយោគា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកកិរិយាប្រកបរឿយៗ នូវល្បែងបាស្កាដែលជាហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រមាទ*

៥. ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកឧច្ចាសយនមហាសយនៈ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៦. មណ្ឌានវិក្ខសនដ្ឋាជានុយោគា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកការប្រកបរឿយៗ នូវវត្ថុជាទីតាំងនៃការប្រដាប់ស្អិតស្អាងរាងកាយ*

៧. តិរច្ឆានកថាយ បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកតិរច្ឆានកថា*

៨. វិគ្គាហិកកថាយ បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះហើយចាកពាក្យពោលប្រណាំងប្រជែង*

៩. ទូតេយ្យបហិណគមជានុយោគា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះហើយចាកការប្រកបនូវទូតកម្មគឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្ដាំនៃគ្រហស្ថ ឬទៅដោយគេបញ្ជូនអំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ*

១០. កុហានលបនា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះហើយចាកការកុហក និងពាក្យរាក់ទាក់ ។*

(*សុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ ព្រហ្មជាលសូត្រ*)

មជ្ឈិមសីល ចប់ ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មហាសីល មាន ១៥៣

(ដោយការវៀរចាកតិរច្ឆានវិជ្ជា)

តិរច្ឆានវិជ្ជាយ មិច្ឆាជីវា បដិវិរតោ *វៀរស្រឡះចាកមិច្ឆាជីវៈព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា (ទាំង១៥៣)* ។

តិរច្ឆានវិជ្ជា ១៥៣

អង្គវគ្គ

១. **អង្គំ** *ការទាយអវយវៈ*

២. **និមិត្តំ** *ទាយនិមិត្ត (ហេតុ)*

៣. **ឧប្បាតំ** *ទាយឧត្បាត គឺធ្លាក់ចុះនៃហេតុធំៗ មានរន្ទះបាញ់ ជាដើម*

៤. **សុបិនំ** *ទាយយល់សប្តិ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៥. **លក្ខណំ** *ទាយលក្ខណៈ*

៦. **មូសិកច្ឆិន្នំ** *ទាយវត្ថុមានសំពត់ជាដើមដែលកណ្ដុរកាត់*

៧. **អគ្គិហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយភ្លើង*

៨. **ទព្វិហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយវែក*

៩. **ថុសហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយអង្កាម*

១០. **កណហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយកុណ្ឌក: (កន្ទក់)*

១១. **តណ្ឌុលហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយអង្ករ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១២. **សប្បិហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយទឹកដោះរាវ*

១៣. **តេលហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយប្រេង*

១៤. **មុខហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយមាត់*

១៥. **លោហិតហោមំ** *និយាយអំពីការបូជាដោយឈាម*

១៦. **អង្គវិជ្ជា** *វិជ្ជាសម្រាប់ទាយអវយវៈ*

១៧. **វត្ថុវិជ្ជា** *វិជ្ជាសម្រាប់ទាយទីភូមិឋាន (ថាឲ្យទុក្ខឲ្យសុខ)*

១៨. **ខត្តវិជ្ជា** *វិជ្ជាសម្រាប់ទាយទីស្រែចម្ការ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៩. សិវវិជ្ជា វិជ្ជាស្គាល់ព្រៃខ្មោច

២០. ភូតវិជ្ជា វិជ្ជាចាប់ខ្មោច

២១. ភូរិវិជ្ជា វិជ្ជាសម្រាប់ការពាររក្សាភូមិផ្ទះ

២២. អហិវិជ្ជា វិជ្ជាស្តោះពស់

២៣. វិសវិជ្ជា វិជ្ជារក្សាពិស

២៤. វិច្ឆិកវិជ្ជា វិជ្ជាស្តោះខ្ទួយទិច

២៥. មូសិកវិជ្ជា វិជ្ជាស្តោះកណ្តុរខាំ

២៦. សកុណវិជ្ជា វិជ្ជាសម្រាប់ទាយសម្រែកសត្វស្លាប

២៧. វាយសវិជ្ជា វិជ្ជាសម្រាប់ទាយសម្រែកក្អែក

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

២៨. បក្ខជ្ឈានធំ *វិជ្ជាសម្រាប់ទាយអាយុ*

២៩. សរបរិត្តាណំ *វិជ្ជាសម្រាប់ការពំងសរ*

៣០. មិគចក្កំ *វិជ្ជាសម្រាប់មើលនូវស្នាមជើងម្រឹគ គឺសត្វជើង ៤ ទាំងអស់ ។*

មណិលក្ខណវគ្គ

៣១. មណិលក្ខណំ *ការទាយលក្ខណៈកែវមណី*

៣២. វត្ថលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈសំពត់*

៣៣. ទណ្ឌលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈដំបង ឬឈើច្រត់*

៣៤. សត្ថលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈសស្ត្រា*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៣៥. អសិលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈដាវ*

៣៦. ឧសុលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈសរ*

៣៧. ធនុលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈធ្នូ*

៣៨. អាវុធលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈអាវុធ*

៣៩. ឥត្ថិលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈស្រី*

៤០. បុរិសលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈប្រុស*

៤១. កុមារលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈក្មេងប្រុស*

៤២. កុមារិលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈក្មេងស្រី*

៤៣. ទាសលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈខ្ញុំប្រុស*

៤៤. ទាសិលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈខ្ញុំស្រី*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៤៥. ហត្ថិលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈដំរី*

៤៦. អស្សលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈសេះ*

៤៧. មហឹសលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈក្របី*

៤៨. ឧសភលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈគោឧសភៈ*

៤៩. គោលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈគោ*

៥០. អជលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈពពែ*

៥១. មេណ្ឌលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈកែះ*

៥២. កុក្កុដលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈមាន់*

៥៣. វដ្ដកលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈចាបឬក្រួច*

៥៤. គោធាលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈទន្សង*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៥៥. កណ្ណិកាលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈគ្រឿងប្រដាប់ឬកំពូលផ្ទះ*

៥៦. កច្ឆបលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈអណ្តើក*

៥៧. មិគលក្ខណំ *ទាយលក្ខណៈម្រឹគ ។*

រញ្ញោវគ្គ

៥៨. រញ្ញំ និយ្យានំ ភវិស្សតិ *ទាយការលើកទ័ពថាព្រះរាជាគួរស្តេចចេញទៅ (ក្នុងថ្ងៃនោះ)*

៥៩. រញ្ញំ អនិយ្យានំ ភវិស្សតិ *ព្រះរាជាគួរស្តេចចូលមកវិញ (ក្នុងថ្ងៃនោះ)*

៦០. អព្ភន្តរានំ រញ្ញំ ឧបយានំ ភវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងរុករានចូលទៅ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៦១. ពាហិរកធំ រញ្ជួំ អបយាធំ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងថយចេញទៅ*

៦២. ពាហិរកធំ រញ្ជួំ ឧបយាធំ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងរុករានចូលមក*

៦៣. អព្ភន្តរកធំ រញ្ជួំ អបយាធំ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងថយចេញទៅ*

៦៤. អព្ភន្តរកធំ រញ្ជួំ ជយោ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងមានជ័យជម្នះ*

៦៥. ពាហិរកធំ រញ្ជួំ បរាជយោ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្រៅនឹងបរាជ័យ*

៦៦. ពាហិរកធំ រញ្ជួំ ជយោ កវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្រៅ នឹងមានជ័យជម្នះ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៦៧. អត្ថុត្តរាជំ រញ្ញោ បរាជយោ ភវិស្សតិ *ព្រះរាជាខាងក្នុងនឹងបរាជ័យ*

៦៨. ឥតិ ឥមស្ស ជយោ ភវិស្សតិ *ព្រះរាជាអង្គនេះនឹងមានជ័យជម្នះ*

៦៩. ឥមស្ស បរាជយោ ភវិស្សតិ *ឯព្រះរាជាអង្គនេះនឹងបរាជ័យ ។*

ចន្ទគ្គាហាទគ្គ

៧០. ចន្ទគ្គាហោ ភវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងថ្ងៃឯណោះ) នឹងមានចន្ទ្រគ្រាះ*

៧១. សូរិយគ្គាហោ ភវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងថ្ងៃឯណោះ) នឹងមានសូរ្យគ្រាះ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៧២. ឆត្តត្តគ្គាហោ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងថ្ងៃឯណោះ) នឹងមាននក្សត្រគ្រោះ គឺផ្កាយព្រះគ្រោះដើររួមចូលគ្នា ឬដើររំលងព្រះអាទិត្យព្រះចន្ទ្រ ឬផ្កាយណាមួយ*

៧៣. ចន្ទិមសូរិយានំ បថគមនំ កវិស្សតិ *ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា*

៧៤. ចន្ទិមសូរិយានំ ឧប្បថគមនំ កវិស្សតិ *ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យនឹងដើរខុសផ្លូវគ្នា*

៧៥. ឆត្តត្តានំ បថគមនំ កវិស្សតិ *ផ្កាយទាំងឡាយនឹងដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា*

៧៦. ឆត្តត្តានំ ឧប្បថគមនំ កវិស្សតិ *ផ្កាយទាំងឡាយនឹងដើរខុសផ្លូវគ្នា*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៧៧. ឧក្កាបាតោ ភវិស្សតិ *នឹងមានឧក្កាបាត*

៧៨. ទិសាឌាហោ ភវិស្សតិ *នឹងកើតមានកម្តៅក្នុងទិស*

៧៩. ភូមិចាលោ ភវិស្សតិ *នឹងមានកម្រើកផែនដី*

៨០. ទេវទុន្ទុភិ ភវិស្សតិ *នឹងមានផ្គរលាន់ (ឥតមានភ្លៀង)*

៨១. ចន្ទិមសូរិយនក្ខត្តានំ ឧគ្គមនំ ឱគមនំ សំកិលេសំ វោទានំ ភវិស្សតិ *ព្រះចន្ទ្រ ព្រះអាទិត្យ ផ្កាយនឹងរះឡើង ឬអស្តង្គតទៅវិញ នឹងសៅហ្មង ឬផូរផង់*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៨២. ឃរិីចាកោ ចន្ទគ្គាហោ ភវិស្សតិ *ចន្ទ្រគ្រាះ នឹងបណ្ដាលឲ្យបានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ (ដល់សត្វលោក)*

៨៣. ឃរិីចាកោ សូរិយគ្គាហោ ភវិស្សតិ *សូរ្យគ្រាះនឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៨៤. ឃរិីចាកោ នក្ខត្តគ្គាហោ ភវិស្សតិ *នក្សត្រគ្រាះនឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៨៥. ឃរិីចាកំ ចន្ទិមសូរិយានំ បថគមនំ ភវិស្សតិ *ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យ ដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខ ទុក្ខយ៉ាងនេះ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៨៦. ឃរីរិចាកាំ ចង្កិមសូរិយាធំ ឧប្បជគមធំ កវិស្សតិ *ព្រះចន្ទ្រនិងព្រះអាទិត្យ ដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខ យ៉ាងនេះ*

៨៧. ឃរីរិចាកាំ ឯក្ខត្តាធំ បជគមធំ កវិស្សតិ *ពួកផ្កាយ ដើរតាមផ្លូវត្រូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៨៨. ឃរីរិចាកាំ ឯក្ខត្តាធំ ឧប្បជគមធំ កវិស្សតិ *ពួកផ្កាយ ដើរខុសផ្លូវគ្នា នឹងបណ្តាលឲ្យមានសុខទុក្ខ យ៉ាងនេះ*

៨៩. ឃរីរិចាគោ ឧក្កាចាតោ កវិស្សតិ *ឧក្កាបាត នឹងបណ្តាល ឲ្យមានទុក្ខសុខយ៉ាងនេះ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៩០. **ឯវំវិបាកោ ទិសាឌាហោ ភវិស្សតិ** *កម្ដៅក្នុងទិស នឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៩១. **ឯវំវិបាកោ ភូមិចាលោ ភវិស្សតិ** *ការកម្រើកផែនដី នឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៩២. **ឯវំវិបាកោ ទេវទុទ្រភិ ភវិស្សតិ** *ផ្គរលាន់ (ឥតមានភ្លៀង) នឹង បណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ*

៩៣. **ឯវំវិបាកំ ចន្ទិមសូរិយនក្ខត្តានំ ឧគ្គមនំ ឱគមនំ សំកិលេសំ វោទានំ ភវិស្សតិ** *ព្រះចន្ទ្រ ព្រះអាទិត្យនិងផ្កាយរះឡើង ឬអស្ដង្គត ទៅវិញ សៅហ្មងឬផូរផង់ នឹងបណ្ដាលឲ្យមានសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ ។*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

សុខុដ្ឋិកវគ្គ

៩៤. សុវុដ្ឋិកា កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) ភ្លៀងស្រួល*

៩៥. ទុព្ពុដ្ឋិកា កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានភ្លៀងធ្លាក់មិនស្រួល*

៩៦. សុភិក្ខំ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានបាយសម្បូណ៌*

៩៧. ទុព្ភិក្ខំ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានបាយក្រ*

៩៨. ខេមំ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានសេចក្ដីក្សេមក្សាន្ត*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

៩៩. កយំ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានភ័យ*

១០០. រោគោ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមានរោគ*

១០១. អារោគ្យំ កវិស្សតិ *ការទាយថា (ក្នុងឆ្នាំនេះ) នឹងមិនមានរោគ*

១០២. មុទ្ទា *ការរាប់ដោយដៃទទេ*

១០៣. គណនា *ការរាប់ដោយវិធីនព្វន្ត*

១០៤. សង្ខានំ *រាប់បូក*

១០៥. កាវេយ្យំ *កាព្យឃ្លោង (តែងកាព្យដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត)*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១០៦. លោកាយតំ *គម្ពីរលោកាយតៈ។*

អាវាហនវគ្គ

១០៧. អាវាហនំ *វិធីរៀបអាវាហមង្គល*

១០៨. វិវាហនំ *វិធីរៀបវិវាហមង្គល*

១០៩. សំវរណំ *វិធីធ្វើឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា* (*ស្នេហ៍*)

១១០. វិវរណំ *វិធីធ្វើឲ្យព្រាត់ប្រាសគ្នា*

(*បង់ចំណែង*)

១១១. សំកិរណំ *វិធីប្រមូលទ្រព្យ*

១១២. វិកិរណំ *វិធីប្រកបជំនួញ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១១៣. សុភគករណំ *វិធីធ្វើឲ្យចូលចិត្តស្រឡាញ់គ្នា ឬធ្វើឲ្យមានសិរី*

១១៤. ទុព្ភគករណំ *វិធីធ្វើឲ្យស្អប់គ្នា*

១១៥. វិរុទ្ធគព្ភករណំ *វិធីធ្វើគភ៌ដែលបំរុងនឹងវិនាសមិនឲ្យវិនាស*

១១៦. ជិវ្ហានិពន្ធនំ *វិធីចងអណ្តាតឲ្យរឹងដោយមន្ត*

១១៧. ហនុសំហននំ *វិធីចងចង្កាឲ្យរឹង*

១១៨. ហត្ថាភិជប្បនំ *វិធីសូត្ររបៀនដើម្បីមិនឲ្យពុសំឡេងដោយដៃ*

១១៩. ហនុជប្បនំ *វិធីសូត្ររបៀនដើម្បីមិនឲ្យពុសំឡេងដោយចង្កា*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១២០. កណ្ណជប្បធំ *វិធីសូត្ររៀនដើម្បីមិនឲ្យឮសំឡេងដោយត្រចៀក*

១២១. អាទាសបញ្ហាំ *ប្រស្នាកញ្ចក់ គឺមន្តខាបយកទេវតាឲ្យមកនៅនឹងកញ្ចក់ ហើយសួរប្រស្នា*

១២២. កុមារិកបញ្ហាំ *ប្រស្នាកុមារី គឺមន្តបញ្ចូលទេវតាក្នុងសរីរៈនៃកុមារីហើយសួរប្រស្នា*

១២៣. ទេវបញ្ហាំ *ប្រស្នាទេវតា គឺមន្តបញ្ចូលទេវតាក្នុងសរីរៈនៃទាសី ហើយសួរប្រស្នា*

១២៤. អាទិច្ចុបដ្ឋានធំ *វិធីបម្រើព្រះអាទិត្យ*

១២៥. មហាតុបដ្ឋានធំ *វិធីបម្រើមហាព្រហ្ម*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១២៦. **អគ្គុជ្ជលធំ** *វិធីបញ្ចេញភ្លើងអំពីមាត់ដោយមន្ត*

១២៧. **សិរិវ្ហាយធំ** *វិធីហៅសិរីឲ្យមកបិតក្នុងសរីរៈ ។*

សន្តិកម្មវគ្គ

១២៨. **សន្តិកម្មំ** *ការបន់ស្រន់*

១២៩. **បណិធិកម្មំ** *លាបំណន់*

១៣០. **ភូតកម្មំ** *ធ្វើមន្តសម្រាប់ការពារបិសាច*

១៣១. **ភូរិកម្មំ** *ធ្វើមន្តសម្រាប់ការពារផ្ទះ*

១៣២. **វស្សកម្មំ** *ធ្វើខ្ទើយឲ្យដូចជាប្រុស*

១៣៣. **វោស្សកម្មំ** *ធ្វើប្រុសឲ្យដូចជាខ្ទើយគឺក្រៀវ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៣៤. វត្ថុកម្មំ *ធ្វើពិធីសង់ផ្ទះលើទីដី ដែលមិនធ្លាប់បានធ្វើ*

១៣៥. វត្ថុបរិកម្មំ *ធ្វើពលិកម្មនៅទីដីសង់ផ្ទះ*

១៣៦. អាចមនំ *ជម្រះមុខឲ្យស្អាតដោយទឹកឲ្យគេ*

១៣៧. ន្ហាបនំ *ស្រោចទឹកបង្ហក់ប្រសិទ្ធីឲ្យគេ*

១៣៨. ជុហានំ *បូជាភ្លើងឲ្យគេ*

១៣៩. វមនំ *ផ្សំថ្នាំសម្រាប់ឲ្យក្អួត*

១៤០. វិរេចនំ *ផ្សំថ្នាំបញ្ចុះ*

១៤១. ឧទ្ធំវិរេចនំ *ផ្សំថ្នាំកម្ចាត់បង់នូវទោសខាងលើ*

១៤២. អធោវិរេចនំ *ផ្សំថ្នាំកម្ចាត់បង់នូវទោសខាងក្រោម*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៤៣. **សីសវិរេចនំ** *ផ្សំថ្នាំកម្ចាត់បង់នូវទោសក្នុងក្បាល*

១៤៤. **កណ្ណាតេលំ** *ស្ងួប្រេងសម្រាប់បន្តក់ត្រចៀក*

១៤៥. **នេត្តតប្បនំ** *ស្ងួប្រេងសម្រាប់ស្អំភ្នែក*

១៤៦. **នត្ថុកម្មំ** *ផ្សំថ្នាំសម្រាប់ហិត*

១៤៧. **អញ្ជនំ** *ផ្សំថ្នាំសម្រាប់លាបបង្កាត់*

១៤៨. **បច្ចញ្ជនំ** *ផ្សំថ្នាំត្រជាក់សម្រាប់លាបស្រលាប*

១៤៩. **សាលាកិយំ** *ធ្វើវេជ្ជកម្មរក្សាភ្នែក*

១៥០. **សល្លកត្តិយំ** *ធ្វើកម្មរបស់ពេទ្យ*

១៥១. **ទារកតិកិច្ឆា** *ធ្វើពេទ្យរក្សាកូនក្មេង*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៨២. មូលភេសជ្ជធំ អនុប្បទានធំ *ដាក់ថ្នាំក្រោយឲ្យជួយកម្លាំងថ្នាំមុន*

១៨៣. ឱសថធំ បដិមោក្ខា *លាងថ្នាំដើមចេញ ។*

(*សុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ សីលក្ខន្ធវគ្គ ព្រហ្មជាលសូត្រ មហាសីល*)

មហាសីល និងតិរច្ឆានវិជ្ជា ចប់ ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ពុទ្ធបញ្ញត្តិ

យា បន ភិក្ខុនី តិរច្ឆានវិជ្ជំ បរិយាបុណេ-យ្យ ចាចិត្តិយំ *ភិក្ខុនីណាមួយរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។*

តិរច្ឆានវិជ្ជា ឯាម យង្កិញ្ចិ ពាហិរកំ អនត្ថ-សញ្ហិតំ *ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចំណេះនោះ ឈ្មោះថា* ***តិរច្ឆានវិជ្ជា*** *។*

(បាចិត្តិយកណ្ឌ ចិត្តាគារវគ្គ តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាបុណនសិក្ខាបទ)

ន ភិក្ខវេ តិរច្ឆានវិជ្ជា បរិយាបុណិតព្វា យោ បរិយាបុណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ភិក្ខុណារៀន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។*

(វិនយបិដក ចូឡវគ្គ ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ពាហិរកំ អនត្ថសំហិតន្តិ ហត្ថិអស្សរថ-ធនុថរុសិប្បអាថព្វណខីលនវសីករណសោសាបនមន្តាគទប្បយោគាទិភេទំ បរូបឃាត-ករំ។

ពីរបទថា ***ពាហិរកំ អនត្ថសំហិតំ (ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍)*** *បានដល់ សិប្បវិទ្យាការដែលចូលទៅសម្លាប់ បៀតបៀនអ្នកដទៃ មានប្រភេទដូចវិជ្ជាដែលប្រកបដោយដំរី សេះ រថ ធ្នូ និងដាវ និងមន្តអាថព្វណ (អាថាន់) មន្តកប់រូបទីងមោង មន្តធ្វើឲ្យមានអំណាច មន្តធ្វើឲ្យស្គម និងវិជ្ជាប្រកបដោយថ្នាំពិសជាដើម ។*

បរិត្តន្តិ យក្ខបរិត្តនាគមណ្ឌលាទិភេទំ សព្វម្បិ វដ្ដតិ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ពាក្យថា ***បរិត្តំ (វិជ្ជាការពារខ្លួន)*** *បានដល់ សូម្បីវិជ្ជាការពារខ្លួនគ្រប់យ៉ាង មានប្រភេទវិជ្ជាការពារពួកយក្ស ការពារពួកនាគ (ពស់) ជាដើម រមែងគួរ (រៀនបានមិនត្រូវអាបត្តិ) ។*

(*សមន្តបាសាទិកា អដ្ឋកថា វិនយបិដក*)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

កុលទូសកកម្ម ៨

១. **បុប្ផទានំ** *ការឲ្យផ្កាឈើ*

២. **ផលទានំ** *ការឲ្យផ្លែឈើ*

៣. **ចុណ្ណទានំ** *ការឲ្យគ្រឿងលម្អិត*

៤. **មត្តិកាទានំ** *ការឲ្យដីស្អិត*

៥. **ទន្តកដ្ឋទានំ** *ការឲ្យឈើស្ទន់*

៦. **វេឡុទានំ** *ការឲ្យឫស្សី*

៧. **បណ្ណទានំ** *ការឲ្យស្លឹកឈើ*

៨. **ជង្ឃបេសនិកាំ** *ការបម្រើត្រកូលដោយកម្លាំងស្មង*

(វិនយាលង្ការដីកា កុលសង្គហវិនិច្ឆយកថា)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

បាបធម៌ ៥

បាបធម៌ (សំ.), (បា.) (បាប៉ៈធ័រ) (បាបធម្ម) ធម៌លាមក, អាក្រក់ គឺសភាវៈដែលជាជំនួយចិត្ត នាំចិត្តឲ្យហ៊ានធ្វើអំពើអាក្រក់ ដូចយ៉ាងសេចក្ដីប្រណែនឈ្នានីស, ឥតអៀនខ្មាស ឥតរាងរអាទៅរកអំពើអាក្រក់ ជាដើម ។

បាបធម៌ ៥ នោះគឺ ៖

1. **កុហនា** ការកុហកដោយឫកពា ។
2. **លបនា** ការនិយាយពាក់ទាក់ដោយវាចា ។
3. **នេមិត្តិកតា** ការធ្វើនិមិត្ត គឺប្រើឧបាយកលដោយកាយខ្លះ ដោយវាចាខ្លះ ។
4. **និប្បេសិកតា** ការពោលគំរាម ឬសង្កត់ប្រើសំដីជាខ្នោសសម្រាប់កោសយកលាភ ។
5. **លាភេន លាភំ និជិគីសនតា** ការរកលាភដោយលាភ គឺការយកលាភទៅទាក់លាភ ។

(វិសុទ្ធិមគ្គ សីលនិទ្ទេស សីលប្បភេទកថា ចតុត្ថចតុក្ក)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

អនេសនៈ ២១

អនេសនៈ (បា.)(អៈនេសៈន័ៈ)(--នា < អន៑ "មិន, ពុំ, ឥត" + ឯសនា "ការស្វែង, ការស្វះស្វែង, ការរក") ការស្វែងរកពុំត្រូវតាមធម៌ឬពុំត្រូវតាមបែបបទ : កុំចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេសនៈ ។ ការចិញ្ចឹមជីវិតដោយដំណើរស្វែងរកចតុប្បច្ច័យ មិនត្រូវតាមធម៌វិន័យ : បព្វជិតពុទ្ធសាសនិកត្រូវវៀរចាកអនេសនៈ ២១ និង [*បាបធម៌*]() *៥ (ព. វិ. ពុ.) ។ បើរៀងភ្ជាប់ពីខាងដើមសព្ទដទៃសរសេរជា អនេសន, ដូចជា អនេសនប្បហាន (--ន៉ាប់-ប៉ៈ--) ការលះអនេសនៈ គឺការស្វែងរកត្រូវតាមធម៌ ។ល។ អនេសនា (អៈនេសៈន៉ា)*

ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអនេសនៈ ចំពោះគ្រហស្ថទាំងឡាយ ពោលគឺមិនត្រូវផ្ដល់វត្ថុអ្វីមួយដោយរំពឹងចង់បានលាភសក្ការៈពីពុទ្ធបរិស័ទវិញឡើយ ។ អានេសនៈ ២១ ប្រការនោះ គឺ ៖

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១. វេឡុទានំ *ការឲ្យឫស្សី*

២. បត្តទានំ *ការឲ្យស្លឹកឈើ*

៣. បុប្ផទានំ *ការឲ្យផ្កាឈើ*

៤. ផលទានំ *ការឲ្យផ្លែឈើ*

៥. សិនាទានំ *ការឲ្យវត្ថុសម្រាប់ជូត*

៦. មត្តិកាទានំ *ការឲ្យដីស្អិត*

៧. ចុណ្ណទានំ *ការឲ្យគ្រឿងលម្អិត*

៨. ទន្តកដ្ឋទានំ *ការឲ្យឈើស្ទន់*

៩. មុខោទកទានំ *ការឲ្យទឹកលុបមុខ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១០. ចាតុកម្យតា *ការប្រព្រឹត្តបន្ទាបបន្ទន់កាយវាចា*

១១. មុគ្គសូប្យតា *ការពោលពាក្យពិតខ្លះ មិនពិតខ្លះ ដូចជាសម្លសណ្ដោកបាយ*

១២. ចារិកត្យតា *ការផ្គាប់ផ្គុនត្រកូល*

១៣. ជង្ឃបេសនិយំ *ការបម្រើត្រកូលដោយកម្លាំងស្មង*

១៤. វេជ្ជកម្មំ *ការធ្វើពេទ្យព្យាបាលជំងឺ*

១៥. ទូតកម្មំ *ការធ្វើទូត (នាំដំណឹងរបស់ត្រកូល)*

១៦. បហិណគមនំ *ការទទួលខ្លួនជាអ្នកបម្រើត្រកូលឲ្យគេប្រើទៅមក (ក្រៅអំពីការនាំដំណឹង)*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

១៧. បិណ្ឌាបដិបិណ្ឌំ *ការឲ្យចង្ហាន់បិណ្ឌបាតដល់ត្រកូលហើយស្វែងរកបរិភោគខ្លួនឯងជាខាងក្រោយ*

១៨. ទាជាន្ទុប្បទានំ *ការឲ្យទៅឲ្យមក*

១៩. វត្ថុវិជ្ជា *វិជ្ជាធ្វើជាគ្រូមើលទឹកដីជ័យភូមិ*

២០. នក្ខត្តវិជ្ជា *វិជ្ជាធ្វើជាគ្រូមើលនក្ខត្តឫក្ស*

២១. អង្គវិជ្ជា *វិជ្ជាធ្វើគ្រូទាយលក្ខណៈខ្លួនប្រាណ*

(*អសម្មោហវិលាសិនី ជាតកអភិនវដីកា ទុកនិបាត កល្យាណធម្ម-វគ្គ សតធម្មជាតក*)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

សូចិមុខីសូត្រ

(សមណសក្យបុត្រតែងឆាន់បិណ្ឌបាតប្រកបដោយធម៌)

*សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅចូលកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះចូលទៅបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ច្រកក្នុងរាជគ្រឹះហើយ បានទៅគង់អាស្រ័យក្បែរជើងជញ្ជាំងមួយ ឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនោះ ។ គ្រានោះ បរិព្វាជិកាឈ្មោះ***សូចិមុខី*** *បានចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា*

បពិត្រសមណៈ លោកឱនមុខឆាន់ឬអ្វី ?

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

(***ព្រះសារីបុត្តពោលថា***) *នៃប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនឱនមុខ ឆាន់ទេ ។*

(***បរិញ្វាជិកាសូចិមុខីពោលថា***) *បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងើយមុខឆាន់ឬ ?*

(***ព្រះសារីបុត្តពោលថា***) *ម្នាលប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងើយមុខឆាន់ទេ ។*

(***បរិញ្វាជិកាសូចិមុខីពោលថា***) *បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកបែរមុខទៅកាន់ទិសធំ (ទាំង៤បួន) ឆាន់ឬអ្វី ?*

(***ព្រះសារីបុត្តពោលថា***)*ម្នាលប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ ។*

(***បរិញ្វាជិកាសូចិមុខីពោលថា***) *បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងាកមុខទៅកាន់ទិសតូច (ទាំង៤បួន) ឆាន់ឬអ្វី ?*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

(*ព្រះសារីបុត្តពោលថា*) ម្នាលប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនផ្ងាកមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ ។

(***បរិញ្វាជិកាសូចិមុខីពោលថា***) ចុះព្រោះហេតុដូចម្តេច កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈលោកឱនមុខឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនឱនមុខ ឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកងើយមុខឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនងើយមុខឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនបែរមុខទៅកាន់ទិសធំឆាន់ទេ កាលដែលខ្ញុំសួរលោកថា បពិត្រសមណៈ បើដូច្នោះ លោកផ្ងាកមុខកាន់ទិសតូចឆាន់ឬអ្វី លោកឆ្លើយថា នែប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនផ្ងាកមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ទេ បពិត្រសមណៈ ចុះលោកឆាន់ដូចម្តេចវិញ ?

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

(*ព្រះសារីបុត្តពោលថា*) នែប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលទាយចម្ការទីដី ម្នាលប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថា អ្នកឱនមុខចុះ ។

ម្នាលប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលខាងនក្ខត្តឫក្ស នែប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថា អ្នកងើយមុខចុះ ។

នែប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះការប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្ម និងការបញ្ជូនដំណឹង នែប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថា បែរមុខទៅកាន់ទិសធំចុះ ។

នែប្អូនស្រី ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះ

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

តិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលខាងអង្គសម្បត្តិ (ទាយលក្ខ-ណៈ) នៃប្អូនស្រី សមណព្រាហ្មណ៍ពួកនេះ ហៅថា បែរមុខទៅកាន់ទិសតូចឆាន់ ។

នៃប្អូនស្រី អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលទាយចម្ការទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាមើលទាយនក្ខត្តឫក្ស អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះការប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្ម និងការបញ្ជូនដំណឹងទេ អាត្មាមិនមែនចិញ្ចឹមដោយមិច្ឆាជីវៈ ព្រោះតិរច្ឆានវិជ្ជា គឺវិជ្ជាទាយអង្គសម្បត្តិទេ អាត្មាតែងស្វែងរកកិក្ខាដោយធម៌ លុះស្វែងរកកិក្ខាបានដោយធម៌ហើយ ទើបឆាន់ ។

គ្រានោះ សូចិមុខីបរិព្វាជិកា ចេញអំពីច្រកចូលទៅកាន់ច្រក ចេញពីផ្លូវត្រឡែងកែង ចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រឡែងកែង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ប្រាប់គេយ៉ាងនេះថា

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់អាហារ ប្រកបដោយធម៌ សមណសក្យបុត្រទាំងឡាយ តែងឆាន់អាហារ ដែលមិនមានទោស អ្នកទាំងឡាយ ចូលប្រគេនដុំបាយដល់ពួក សមណសក្យបុត្រផងចុះ ។

ចប់ សូចិមុខីសូត្រ ៕

(សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវគ្គ សារិបុត្តសំយុត្ត បិដកលេខ ៣៤ ទំព័រ ១៨៩)

តិរច្ឆានវិជ្ជាក្នុងសូត្រនេះមាន ៣

១. វត្ថុវិជ្ជា វិជ្ជាមើលទាយចម្ការទីដី

២. នក្ខត្តវិជ្ជា វិជ្ជាមើលខាងនក្ខត្តឫក្ស

៣. អង្គវិជ្ជា វិជ្ជាមើលខាងអង្គសម្បត្តិ (ទាយលក្ខណៈបុរសស្ត្រីជាដើម) ។

(អដ្ឋកថា)

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

សតធម្មជាតក

ព្រះសាស្តាកាលស្តេចគង់នៅវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធ**អនេសនៈ** (ការស្វែងរកបច្ច័យមិនប្រកបដោយធម៌) ២១ ប្រការ បានត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះ មានពាក្យថា **តញ្ច អប្បំ** ដូច្នេះជាដើម ។

ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនសម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេសនៈ ២១ ប្រការដែលមានសភាពបែបនេះ គឺ ***វេជ្ជកម្ម*** (ការធ្វើពេទ្យព្យាបាលជំងឺ) ***ទូតកម្ម*** (ការធ្វើទូតនាំដំណឹងរបស់គ្រហស្ថ) ***បហិណកម្ម*** (ការទទួលខ្លួនជាអ្នកបម្រើគ្រហស្ថឲ្យគេប្រើទៅមក ក្រៅអំពីការនាំដំណឹង) ***ជង្ឃបេសនិកៈ*** (ការបម្រើគ្រហស្ថដោយកម្លាំងស្មង) ***បិណ្ឌបដិបិណ្ឌៈ*** (ការឲ្យបង្អាន់បិណ្ឌបាតដល់គ្រហស្ថ ហើយស្វែងរកបរិភោគខ្លួនឯងជាខាងក្រោយ) ។ អនេសនៈនោះនឹង

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មានដាក់ច្បាស់ក្នុង**សាកេតជាតក**[១] ។ ព្រះសាស្តាបាន ដឹងនូវភាពនៃការចិញ្ចឹមជីវិតយ៉ាងនោះ របស់ភិក្ខុទាំង នោះហើយ ទ្រង់ត្រិះរិះថា ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយជា ច្រើន សម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេសនៈ បើភិក្ខុ ទាំងឡាយនោះសម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតយ៉ាងនេះ នឹង មិនរួចផុតអំពីភាពជាយក្ស នឹងមិនរួចផុតអំពីភាពជា ប្រេត នឹងកើតជាគោនាំរទេះ នឹងកាន់យកបដិសន្ធិក្នុង នរក តថាគតគួរនឹងសម្ដែងធម្មទេសនាមួយ តាម អធ្យាស្រ័យរបស់ខ្លួន ដែលជាបដិភាណរបស់ខ្លួន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយនោះ ដូច្នេះហើយ ទ្រង់ឲ្យភិក្ខុសង្ឃប្រជុំគ្នា ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

---

[១]. *(ក្នុងសាកេតជាតកទាំងពីរមិនឃើញមាននិយាយអំពីអនេសនៈនេះទេ ប្រហែលជាមានក្នុងជាតកដទៃ)។*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មិនគួរញុំាងបច្ច័យឲ្យកើតដោយអនេសនៈ ២១ ប្រការឡើយ ព្រោះបិណ្ឌបាតដែលកើតដោយអនេសនៈប្រាជកដូចដុំដែកក្ដៅ មានឧបមាដូចថ្នាំពិសដ៏ខ្លាំងក្លា ។ ពិតមែនហើយ ឈ្មោះថា អនេសនៈនោះ គឺព្រះពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ សាវកពុទ្ធគប្បីតិះដៀល និងបានជំទាស់ហើយ ។ សេចក្ដីរីករាយក្ដី សេចក្ដីសោមនស្សក្ដី របស់អ្នកដែលបរិភោគបិណ្ឌបាត ដែលកើតដោយអនេសនៈនោះ រមែងមិនមាន ។ ក្នុងសាសនារបស់តថាគត (ចាត់ទុក) បិណ្ឌបាតដែលកើតឡើងយ៉ាងនោះ ប្រៀបដូចជាអាហារសំណល់ពីមនុស្សចណ្ឌាលដែលដូចជា ការបរិភោគអាហារសំណល់ពីមនុស្សចណ្ឌាល របស់សតជម្មមាណពដូច្នោះ ដូច្នេះហើយព្រះអង្គបាននាំអតីតនិទានមកថា

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ក្នុងអតីតកាល កាលព្រះបាទព្រហ្មទត្តសោយរាជសម្បត្តិក្នុងនគរពារាណសី ព្រះពោធិសត្វកើតក្នុងកំណើតជាមនុស្សចណ្ឌាល កាលចម្រើនវ័យធំហើយ ក្នុងថ្ងៃមួយ បានកាន់យកអង្ករជាស្បៀង និងកញ្ចប់បាយ ហើយធ្វើដំណើរចេញទៅ ដោយករណីយកិច្ចយ៉ាងណាមួយ ។ ក្នុងកាលនោះ មានមាណពម្នាក់ឈ្មោះ សតធម្មៈ កើតក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាល ក្នុងនគរពារាណសី ។ សូម្បីសតធម្មមាណពនោះក៏ធ្វើដំណើរទៅដោយករណីយកិច្ចយ៉ាងណាមួយដែរ តែគេនោះមិនកាន់យកអង្ករជាស្បៀង និងកញ្ចប់បាយឡើយ ជនទាំងពីរនោះបានទៅជួបគ្នាត្រង់ផ្លូវធំ ។ មាណពសួរព្រះពោធិសត្វថា អ្នកមានជាតិអ្វី ? ព្រះពោធិសត្វពោលថា ខ្ញុំជាមនុស្សចណ្ឌាល ហើយសួរមាណពថា ចុះអ្នកមានជាតិអ្វីដែរ ?

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

មាណពពោលថា ខ្ញុំជាឧទិច្ចព្រាហ្មណ៍ ។ ជនទាំងពីរពោលថា ល្អហើយ យើងនឹងទៅ ហើយបានធ្វើដំណើរទៅជាមួយគ្នា ។ ក្នុងវេលាបរិភោគអាហារពេលព្រឹក ព្រះពោធិសត្វអង្គុយកន្លែងដែលមានទឹករកបានងាយ លាងដៃ រួចស្រាយកញ្ចប់បាយហើយពោលថា នៃមាណព ចូរមកបរិភោគបាយ (ជាមួយខ្ញុំ) ។ មាណពពោលថា នៃមនុស្សចណ្ឌាលចង្រៃ សេចក្តីត្រូវការដោយបាយ របស់ខ្ញុំ មិនមាន ។ ព្រះពោធិសត្វពោលថា ល្អហើយចឹង ធ្វើមិនឲ្យកញ្ចប់បាយជារបស់សល់ ដួសបាយល្មមមួយចម្អែត ដាក់លើស្លឹកឈើដទៃហើយចងកញ្ចប់ ទុកកន្លែងមួយ រួចទើបបរិភោគ និងផឹកទឹក មានដៃនិងជើងលាងហើយ កាន់យកស្បៀងនិងបាយដែលសល់ ពោលថា នៃមាណពយើងនឹងទៅទៀត ហើយក៏ចេញដំណើរបន្ត ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ព្រះពោធិសត្វនិងមាណពនោះធ្វើដំណើរទៅរហូតអស់ពេលថ្ងៃ ដល់វេលាល្ងាច ជនទាំងពីរមុជទឹកក្នុងទីដែលមានទឹកល្អ ហើយឡើងមក ។ ព្រះពោធិសត្វអង្គុយកន្ទេងជាសុខមួយ ស្រាយកញ្ចប់បាយហើយមិនបានហៅមាណពដូចមុនទេ ប្រារព្ធនឹងបរិភោគតែម្តង ។ មាណពកាលនឿយហត់ដោយការធ្វើដំណើរផ្លូវអស់ថ្ងៃ កើតសេចក្តីឃ្លាន ឈរសម្លឹងមើលដោយគិតថា បើមនុស្សចណ្ឌាលឲ្យបាយដល់យើង យើងនឹងបរិភោគ ។ ចំណែកព្រះពោធិសត្វបាននិយាយអ្វីឡើយ គិតតែបរិភោគតែម្យ៉ាង ។ មាណពគិតថា មនុស្សចណ្ឌាលនេះ មិននិយាយនឹងយើង គង់នឹងបរិភោគទាំងអស់ យើងគួរតែដណ្តើមយកអាហារនោះ គៀរអាហារដែលនៅខាងលើបោះចោល ហើយ

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

បរិភោគអាហារដ៏សេស ។ មាណពនោះក៏បានធ្វើយ៉ាងនោះ ហើយបរិភោគបាយសំណល់ ។

លំដាប់នោះ ពេលបរិភោគបាយរួចភ្លាម មាណពកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ស្តាយក្រោយដ៏ខ្លាំងថា អញបានធ្វើអំពើមិនសមគួរដល់ជាតិ គោត្រ ត្រកូល និងប្រទេសរបស់ខ្លួន អញបានបរិភោគអាហារដែលសល់ពីមនុស្សចណ្ឌាល ។ ពេលនោះ អាហារដែលលាយដោយឈាម បានក្អួតចេញពីមាត់របស់មាណពនោះ ។ មាណពកាលបរិទេវនាការ ព្រោះភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសោកដ៏ខ្លាំងថា អញបានធ្វើកម្មដែលមិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃអាហារបន្តិចបន្តួច ដូច្នេះហើយ ទើបពោលគាថាទី ១ ថា

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

តញ្ចា អប្បញ្ចា ឧច្ចិដ្ឋំ,
តញ្ចា តិកេច្ចន ជោ អទា;
សោហំ ព្រាហ្មណជាតិកោ,
យំ កុត្តំ តម្បិ ឧគ្គតំ។

(អាហារណាដែលបានបរិភោគហើយ) បាយនោះជារបស់តិចផង សល់ដែលផង បុរសចណ្ឌាល បានឲ្យបាយនោះដល់យើងដោយសេចក្តីពិបាក យើងប្រកបដោយជាតិជាព្រាហ្មណ៍ អាហារណាដែលយើងបានបរិភោគហើយ អាហារនោះឯង ក៏ក្អួតចេញមក ។

គាថានោះ មានសេចក្តីសង្ខេបដូចនេះថា អាហារណាដែលយើងបរិភោគហើយ អាហារនោះជារបស់តិចផង ជាសំណល់ផង មនុស្សចណ្ឌាលនោះ មិនបានឲ្យអាហារនោះដល់យើងដោយសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្លួនទេ គឺយើងដណ្តើមយកមក ទើបឲ្យមក

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

ដោយសេចក្ដីលំបាក យើងនោះ ជាព្រាហ្មណ៍មាន ជាតិបរិសុទ្ធ អាហារណាដែលយើងបរិភោគហើយ អាហារនោះទើបក្អួតចេញជាមួយនឹងឈាម ។

មាណពបរិទេវៈយ៉ាងនេះហើយ គិតថា ឥឡូវនេះ យើងបានធ្វើកម្មដែលមិនសមគួរមានសភាពបែបនេះ នឹងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិត ដូច្នេះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃ មិនឲ្យអ្នកណាឃើញខ្លួនគេឡើយ ហើយដល់នូវមរណៈយ៉ាងអនាថា ។

ព្រះសាស្ដាបានសម្ដែងអតីតនិទាននេះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតធម្មមាណពបរិភោគអាហារ ដែលសល់ពីមនុស្សចណ្ឌាល ព្រោះភាពជាអ្នកបរិភោគភោជនដែលមិនសមគួរដល់ខ្លួន ទើបមិនបានសេចក្ដីរីករាយ និងសោមនស្ស យ៉ាងណា បុគ្គលណាបួសហើយក្នុង

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

សាសននេះ កាលសម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេសនៈ បរិភោគបច្ច័យដែលបានមកហើយនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ សេចក្តីរីករាយ និងសោមនស្សរមែងមិនកើតឡើង ព្រោះភាពនៃជីវិតរបស់បុគ្គលនោះ ត្រូវព្រះពុទ្ធហាមឃាត់ និងតិះដៀល ដូច្នេះហើយ ព្រះអភិសម្ពុទ្ធទើបត្រាស់ព្រះគាថាទី ២ ថា

ឃរំ ជម្ពុំ ធិរំកាត្វា,
យោ អជម្មេន ជីវតិ,
សតជម្មោវ លោកេន,
លទ្ធេនបិ ន ឆេ្ដតិ។

ភិក្ខុណាលះបង់នូវធម៌ គឺអាជីវបារិសុទ្ធិសីល ហើយចញ្ចឹមជីវិតដោយខុសធម៌យ៉ាង នេះ ភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរ ដោយលាភដែលខ្លួនបានហើយ ដូចជាសតធម្មមាណព ។

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ជម្មំ** *បានដល់ ធម៌ គឺ អាជីវបរិសុទ្ធិសីល (សីលដែលមានសេចក្ដីបរិសុទ្ធ ព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិតត្រឹមត្រូវ) ។ បទថា* **ជិរំកត្វា** *សេចក្ដីថា លះបង់ បោះចោលហើយ ។ បទថា* **អជ-ម្មេន** *សេចក្ដីថា មិច្ឆាជីវៈ ពោលគឺដោយអនេសនៈ ២១ ។ បទថា* **សតជម្មោ** *បានដល់ ជាឈ្មោះនៃមាណពនោះ បាឋៈថា សន្តធម្មោ ដូច្នេះក៏មាន ។ បទថា* **ជ ជន្ទតិ** *សេចក្ដីថា សតធម្មមាណពមិនត្រេកអរដោយលោភៈនោះថា យើងបានអាហារដែលសល់ពីមនុស្សចណ្ឌាល យ៉ាងណា សូម្បីកុលបុត្រដែលបួសក្នុងសាសននេះ កាលបរិភោគលាភដែលបានមកដោយអនេសនៈរមែងមិនរីករាយ មិនត្រេកអរ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ជាអ្នកដល់សេចក្ដីទោមនស្សថា អញរស់នៅដោយការចិញ្ចឹមជីវិតដែលព្រះពុទ្ធតិះដៀល ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលដែលសម្រេចការចិញ្ចឹមជីវិតដោយ*

អាជីវបរិសុទ្ធិសីល

អនេសនៈ ចូលព្រៃស្ងាប់យ៉ាងអនាថាប្រសើរជាង ដូចជាសតធម្មមាណពដូច្នោះ ។

ព្រះសាស្ដាបាននាំព្រះធម្មទេសនានេះមកហើយ ទ្រង់ប្រកាសសច្ចៈទាំងឡាយ និងប្រជុំជាតកក្នុងកាលជាទីបញ្ចប់នៃសច្ចៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនបានដល់នូវសោតាបត្តិផលជាដើម ។

តទា មាណវោ អានន្ទោ អហោសិ *មាណពក្នុងកាលនោះ បានមកជាអានន្ទ ។*

អហមេវ ចណ្ឌាលបុត្តោ អហោសឹ *បុត្ររបស់មនុស្សចណ្ឌាល គឺតថាគតនេះឯង ។*

ចប់ សតធម្មជាតក ៕

(ជាតកដ្ឋកថា សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក ទុកនិបាត កល្យាណធម្មវគ្គ បិដកលេខ ៥៨ ទំព័រ ៨៦)

ឧត្តិដ្ឋេ នប្បមជ្ជេយ្យ, ធម្មំ សុចរិតំ ចរេ;

ធម្មចារី សុខំ សេតិ, អស្មឹ លោកេ បរម្ហិ ច។

បុគ្គលមិនគួរប្រមាទក្នុងដុំបាយដែលខ្លួនគប្បីក្រោកឡើងទទួល គប្បីប្រព្រឹត្តធម៌ឲ សុចរិត បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ជាប្រក្រតី រមែងដេកជាសុខ ក្នុងលោកនេះផង ក្នុងលោកខាងមុខផង

(សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ លោកវគ្គ បិដកលេខ ៥២ ទំព័រ ៥៧)